

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Od autorów	17
Rozdział pierwszy	
Uwagi wstępne	19
Rozdział drugi	
Prawo autorskie	23
1. Przedmiot prawa	23
1.1. Uwagi ogólne	23
1.2. Cecha twórczości i indywidualności	28
1.3. Problemy praktyczne dotyczące kwalifikacji wytworu intelektualnego jako utworu	29
1.4. Utwór zależny	38
1.5. Wyłączenia wybranych kategorii wytworów intelektu spod prawa autorskiego	41
2. Konstrukcja, powstanie i czas ochrony praw autorskich	43
3. Podmiot praw autorskich	46
3.1. Twórca	46
3.2. Współautorstwo	47
3.3. Twórczość pracownicza	49
3.4. Inne podmioty praw autorskich	51
3.5. Następcy prawni	53
4. Autorskie prawa osobiste	53
4.1. Uwagi ogólne	53
4.1.1. Treść i naruszenie	53
4.1.2. Ochrona po śmierci	56
4.1.3. Problem wspólności praw	57
4.1.4. Umowy	57
4.1.5. Utwory pracownicze	58

4.2. Poszczególne autorskie prawa osobiste	59
4.2.1. Prawo do autorstwa	59
4.2.2. Prawo do integralności utworu	62
4.2.3. Prawo do rzetelnego wykorzystania utworu	63
4.2.4. Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności	64
4.2.5. Prawo dostępu do dzieła	65
4.3. Ochrona autorskich dóbr osobistych a stosunki umowne	65
5. Autorskie prawa majątkowe	66
5.1. Treść prawa	66
5.1.1. Uwagi ogólne. Pojęcie korzystania	66
5.1.2. Pola eksploatacji	67
5.1.3. Postacie korzystania z utworu	68
5.1.4. Rozporządzanie utworem i prawo do wynagrodzenia	72
5.1.5. Zezwolenie na wykonywanie prawa autorskiego do dzieła zależnego	73
5.1.6. <i>Droit de suite</i>	74
5.1.7. Zabezpieczenia przed dostępem do utworów	75
5.1.8. Prawa wyłączne do utworu a własność egzemplarza utworu	75
5.2. Wyczerpanie prawa	76
5.3. Ograniczenia treści autorskich praw majątkowych	80
5.3.1. Uwagi wstępne	80
5.3.1.1. Istota i funkcja dozwolonego użytku	80
5.3.1.2. Trzystopniowy test z art. 35 pr. aut.	81
5.3.1.3. Umowy a dozwolony użytek	82
5.3.1.4. Rozpowszechnienie utworu jako warunek dozwolonego użytku	84
5.3.1.5. Obowiązek wymienienia imienia i nazwiska twórcy	84
5.3.1.6. Korzyści majątkowe użytkownika	85
5.3.1.7. Wynagrodzenie twórcy	85
5.3.1.8. Dozwolony użytek jako normatywna podstawa ograniczenia ochrony autorskich dóbr osobistych	86
5.3.1.9. Bezpośrednie stosowanie Konstytucji, KPP i EKPC dla rozszerzenia swobody eksploatacji cudzych utworów poza dozwolonym użytkowaniem	87
5.3.1.10. Zamknięty katalog postaci dozwolonego użytku	88
5.3.2. Dozwolony użytek osobisty	89
5.3.3. Swoboda cytowania	92
5.3.4. Parodia, pastisz i karykatura	98
5.3.5. Antologie	99
5.3.6. Przedruk	100
5.3.7. Licencje dla celów naukowych i dydaktycznych	102

5.3.7.1. Licencja dla zilustrowania treści przekazywanych w celach dydaktycznych lub w celu prowadzenia działalności naukowej	102
5.3.7.2. „Licencja dla bibliotek”	104
5.3.8. Publiczne odtwarzanie programu radiowego lub telewizyjnego ...	109
5.3.9. Licencja z art. 23 ¹ pr. aut.	109
5.3.10. Dzieła osierocone i niedostępne w handlu	111
5.3.11. Licencja dla osób niepełnosprawnych	114
5.3.12. Inne postacie licencji	116
5.3.13. Nowe postacie licencji z dyrektywy 2019/79	119
5.3.14. Reemisja programów w sieciach kablowych	119
6. Regulacje szczególne	120
6.1. Programy komputerowe	120
6.2. Utwór audiowizualny	125
7. Umowy	127
7.1. Zasada wolności kontraktowej i jej ograniczenia	127
7.2. Zasada specyfikacji w umowie pól eksploatacji utworu	130
7.3. Zakaz obejmowania umową nieznanych (w chwili jej zawierania) pól eksploatacji utworu	131
7.4. Zakaz zawierania umów w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości	132
7.5. Zakaz zbycia i zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia	132
7.6. Nakaz zawierania pod rygorem nieważności umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych i umów licencyjnych wyłącznych w formie pisemnej (art. 53 i 67 ust. 5 pr. aut.)	132
7.7. Autorskie dobra osobiste a umowy	133
7.8. Inne ograniczenia swobody umów	135
7.9. Przepisy względnie obowiązujące	135
7.10. Zasady redakcji kontraktów autorskich	137
7.11. Licencje <i>open source</i> , <i>creative commons</i> i ruch <i>open access</i>	142
7.12. Umowy w dyrektywie 2019/790	144
8. Ochrona praw autorskich i praw pokrewnych	145
8.1. Autorskie prawa osobiste	145
8.2. Autorskie prawa majątkowe	146
8.2.1. Stwierdzenie naruszenia i podmiot odpowiedzialny	146
8.2.1.1. Bezpośrednie wkroczenie w zakres cudzego prawa autorskiego	146
8.2.1.2. Legitymacja bierna; pośrednie naruszenie prawa autorskiego	147
8.2.1.3. Odpowiedzialność za naruszenie prawa autorskiego w Internecie	150
8.2.1.3.1. Odpowiedzialność dostawcy zawartości sieci	150

8.2.1.3.2. Odpowiedzialność za świadczenie usługi przechowywania i udostępnianie utworów [hosting]	150
8.2.1.3.3. Wyłączenie odpowiedzialności dostawcy usług (service provider)	152
8.2.1.3.4. Odpowiedzialność za odesłania	153
8.2.1.3.5. Odpowiedzialność za systemy wyszukiwawcze	158
8.2.1.3.6. Utwory w odnośnikach	161
8.2.1.3.7. Blokowanie dostępu do platform internetowych przez dostawcę Internetu	161
8.2.1.3.8. Odpowiedzialność dostawców usług w świetle art. 17 dyrektywy 2019/790	162
8.2.1.4. Legitymacja czynna	163
8.2.2. Roszczenia	163
8.2.2.1. Uwagi ogólne	163
8.2.2.2. Roszczenie o zaniechanie naruszania	164
8.2.2.3. Roszczenie o usunięcie skutków naruszenia	164
8.2.2.4. Roszczenie o naprawienie wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych	165
8.2.2.5. Roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej	165
8.2.2.6. Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści	167
8.2.2.7. Roszczenie o ogłoszenie oświadczenia lub wyroku	168
8.2.2.8. Roszczenie informacyjne	168
8.2.2.9. Zabezpieczenie środka dowodowego	171
8.2.2.10. Wyjawienie lub wydanie środka dowodowego	171
8.2.2.11. Roszczenia uzupełniające	172
8.2.2.12. Roszczenia w związku z usuwaniem zabezpieczeń technicznych i elektronicznych informacji	172
8.2.2.13. Roszczenie prewencyjne z art. 439 k.c.	173
8.2.3. Powództwo z art. 189 k.p.c.	174
8.2.4. Przedawnienie	174
8.2.5. Zagadnienia procesowe	175
8.2.5.1. Sąd właściwy	175
8.2.5.2. Ciężar dowodu – zasady ogólne i domniemania	176
8.2.5.3. Ciężar dowodu w procesie o naruszenie praw autorskich	177
8.3. Nadużycie prawa autorskiego	178

Rozdział trzeci

Prawa pokrewne	182
1. Uwagi generalne	182
2. Prawo do artystycznych wykonania	184
3. Prawa do fonogramów i wideogramów	188
4. Prawo do nadań	190

5. Prawo do pierwszego wydania	190
6. Prawo do wydania naukowego i krytycznego	192
7. Ochrona praw pokrewnych	194
8. Prawo pokrewne wydawców prasy	194

Rozdział czwarty

Sui generis ochrona baz danych	195
1. Wprowadzenie	195
2. Przedmiot ochrony	197
3. Producent bazy danych	199
4. Treść ochrony	200
5. Czas ochrony	204
6. Ochrona baz danych	205

Rozdział piąty

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

i pokrewnymi	206
1. Uwagi ogólne	206
2. Podstawa do wykonywania zbiorowego zarządu przez organizacje zbiorowego zarządzania	207
2.1. Uwagi ogólne	207
2.2. Umowa o zbiorowe zarządzanie	208
2.3. Umowa o reprezentację	209
2.4. Obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania	212
2.5. Niezależne podmioty zarządzające prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi	213
2.6. Licencje zbiorowe z rozszerzonym skutkiem w świetle dyrektywy 2019/790	214
3. Wykonywanie zbiorowego zarządu w stosunkach zewnętrznych	214
3.1. Uwagi ogólne	214
3.2. Tabele wynagrodzeń	215
3.3. Postępowanie mediacyjne	217
4. Domniemanie	218

Rozdział szósty

Konwencje międzynarodowe	219
1. Konwencja berneńska	219
2. Konwencja rzymska	222
3. Porozumienie TRIPS	224
4. „Internetowe” traktaty WIPO	227
4.1. Wprowadzenie	227
4.2. Traktat WIPO o prawie autorskim	228

4.3. Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach	231
4.4. Pekijski traktat w sprawie audiowizualnych artystycznych wykonań	232
4.5. Traktat o dostępie osób z upośledzeniem wzroku do opublikowanych utworów	233

Rozdział siódmy

Prawo autorskie w Unii Europejskiej	235
---	-----

AKTY NORMATYWNE

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1231; zm.: Dz.U. z 2020 r. poz. 288)	243
Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. z 2021 r. poz. 386)	300
Ustawa z dnia 15.06.2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. poz. 1293)	305
Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2020 r. poz. 1333 ze zm. – wyciąg)	360
Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1483 – wyciąg)	362
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 – wyciąg)	363
Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1426 ze zm. – wyciąg)	364
Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2020 r. poz. 344 – wyciąg)	366
Ustawa z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1452 – wyciąg) ...	368
Akt paryski Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych sporządzony w Paryżu 24.07.1971 r. (Dz.U. z 1990 r. Nr 82, poz. 474 – wyciąg)	370
Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych sporządzona w Rzymie dnia 26 października 1961 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 125, poz. 800)	382
Oświadczenie rządowe z 6.06.1997 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzonej w Rzymie dnia 26 października 1961 r. (Dz.U. Nr 125, poz. 801; zm.: Dz.U. z 1999 r. Nr 57, poz. 617)	393

Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (Dz.Urz. WE L 336 z 23.12.1994 r., s. 214; zm.: Dz.Urz. UE L 217 z 22.08.2007, s. 46, Dz.Urz. UE L 311 z 29.11.2007, s. 37; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 21, s. 305 – wyciąg)	395
Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim sporządzony w Genewie 20.12.1996 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 3, poz. 12)	410
Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej sporządzony w Genewie 20.12.1996 r. o artystycznych wykonaniach i fonogramach (Dz. U. z 2004 r. Nr 41, poz. 375)	420
Traktat pekiński o artystycznych wykonaniach audiowizualnych (przyjęty przez konferencję dyplomatyczną w sprawie ochrony wykonań audiowizualnych w Pekinie w dniu 24 czerwca 2012 r.)	433
Traktat z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem (Dz.Urz. UE L 48 z 21.02.2018 r., s. 3)	445
Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.Urz. UE L 167 z 22.06.2001, s. 10; zm.: Dz.Urz. UE L 216 z 21.08.2007, s. 24/2, Dz.Urz. UE L 263 z 6.10.2010, s. 15/2, Dz.Urz. UE L 33 z 04.02.2012, s. 9, Dz.Urz. UE L 242 z 20.09.2017, s. 6; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 230)	457
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz.Urz. UE L 130 z 17.05.2019 r., s. 92 – wyciąg)	479